

UČITELJSKI FAKULTET U ZAGREBU
ODSJEK U ČAKOVCU
RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

IVONA UDOVIČIĆ

UNAPRIJEĐIVANJE PEDAGOŠKIH
KOMPETENCIJA RODITELJA
ZAVRŠNI RAD

Čakovec, 2015.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
ČAKOVEC

PREDMET: PARTNERSTVO VRTIĆA, OBITELJI I ŠKOLE

ZAVRŠNI RAD

KANDIDAT: Ivona Udovičić

TEMA I NASLOV ZAVRŠNOG RADA: Unaprijeđivanje pedagoških kompetencija
roditelja

MENTOR: izv. prof. dr.sc. Anka Jurčević Lozančić

SUMENTOR: Adrijana Višnjić – Jevtić, prof

SADRŽAJ:

1. UVOD	6
2. OBITELJ KAO PRIMARNA ODGOJNA ZAJEDNICA.....	7
2.1. FUNKCIONALNE I DISFUNKCIONALNE OBITELJI.....	7
2.2. OBITELJSKI ODGOJNI KONTEKST	8
2.3. TRADICIONALNE I SUVREMENE OBITELJI.....	9
2.3.1. Tradicionalne obitelji.....	10
2.3.2. Suvremene obitelji.....	10
2.4. RODITELJSTVO	11
2.4.1. Suvremen roditelj	13
2.4.2. Izazovi roditeljstva	14
3. OBRAZOVANJE RODITELJA	15
3.1. IDEJA I CILJ O OBRAZOVANJU RODITELJA.....	15
3.1.1. Tradicionalan pristup obrazovanju roditelja.....	16
3.1.2. Suvremeni programi obrazovanja roditelja	16
4. KOMPETENCIJE	18
4.1. UVJERENJA RODITELJA	18
4.2. PEDAGOŠKI KOMPETENTNI RODITELJI	19
4.3. PREDŠKOLSKE USTANOVE KAO POMOĆ RODITELJIMA U UNAPRIJEĐENJU PEDAGOŠKIH KOMPETENCIJA RODITELJA.....	20
4.3.1. Programi za jačanje roditeljskih kompetencija.....	22
4.3.2. Škole za roditelje koje se provode u svijetu	23
4.4. UČESTALOST PROGRAMA UNAPRIJEĐENJA PEDAGOŠKIH KOMPETENCIJA RODITELJA	24
5. ZAKLJUČAK	25
6. LITERATURA.....	26

SAŽETAK

Sažetak: U ovom radu govori se o roditeljstvu i obitelji kroz prizmu kompetencija roditelja za roditeljstvo. Suvremeno društvo pred roditelje stavlja imperativ uspješnog roditeljstva. Kako je za roditeljstvo ne postoji obrazovanje i provjera istog, nameće se pitanje jesu li roditelji dorasli ovom zadatku.

Rad prikazuje neke od oblika obrazovanja kojima je moguće unaprijediti pedagoške kompetencije roditelja.

Iz razgovora s praktičarima može se zaključiti da su pojedini roditelji spremni na učenje, dok je drugima potrebna dodatna motivacija.

Ključne riječi: obitelj, obrazovanje roditelja, pedagoške kompetencije roditelja, roditeljstvo

SUMMARY

Summary: This paper discusses the parenting and family through the prism of competence of parents for parenthood. Modern society puts on parents imperative of successful parenting. As for parenting education and there is no verification of the same, the question is whether the parents live up to this task.

The paper presents some form of education where it is possible to improve the pedagogical competences of parents.

From discussions with practitioners can conclude that some parents are willing to learn, while others need extra motivation.

Key words: family, parenting, parent education, pedagogical competences of parents

1. UVOD

Kako nam se društvo mijenjalo tako su se mijenjale i uloge i obveze roditelja. Gledajući to moglo bi se reći da je danas jedna od najvažnijih tema upravo ova „Unaprijeđenje pedagoških kompetencija roditelja“. Svijet koji vidimo oko sebe, bio on dobar ili loš, upravo ovisi o tome što ćemo i na koji način učiti našu djecu. Kroz povijest obitelj je doživjela mnoge promjene od strukture do same zadaće koju bi trebala izvršavati. Kroz sve promjene i krize koje je obitelj prošla i kroz koje tek ima proći, ona je bila i ostala temeljna ljudska zajednica.

Kada se prolazi kroz tu povijest obitelji jasno su vidljivi veliki pomaci u načinu života žena, odnosno mogućnost stvaranja njihove karijere. Također paralelno s tim javlja se Konvencija o pravima djece. Naime, to je prvi dokument u kojemu se djetetu pristupa kao subjektu s pravima, a ne samo kao osobi koja treba posebnu zaštitu, te za razliku od Deklaracije o pravima djeteta (1959.) koja ima moralnu snagu, Konvencija o pravima djeteta je pravni akt koji ima snagu zakona i obvezuje stranke na pridržavanje njezinih odredaba te uključuje pravo nadziranja primjene u državama koje su ju prihvatile i ratificirale. U suvremenoj obitelji promjene su vidljive u strukturi, načinu odrastanja djece, organizaciji obiteljskog života, obiteljskim odnosima te komunikaciji unutar obitelji. Predškolske ustanove su u današnje vrijeme preuzele dio odgoja i obrazovanja djece, što ne znači da one rade umjesto roditelja već zajedno s njima.

Kako bi roditelj lakše izdržao ove napore važno je unaprijeđenje njihovih pedagoških kompetencija. Te kompetencije se mogu steći kroz razne radionice u suradnji sa odgajateljima i ostalim stručnim timom. Roditelj se ne treba bojati tražiti informacije, a odgajatelj se ne smije postavljati kao da je roditelj te informacije već trebao imati. Važna je suradnja. I roditelju i odgajatelju najvažnije mora biti dijete i njegov razvoj. Ne budu li odgajatelji znali surađivati i prenositi svoje znanje, odnosno kompetencije, na roditelje onda se uzalud razvija predškolska ustanova.

Ova tema ne samo da je od velike važnosti za roditelje već i za djecu, odgajatelje i sve ostale suradnike u predškolskoj ustanovi.

2. OBITELJ KAO PRIMARNA ODGOJNA ZAJEDNICA

Sa pravnog stajališta obitelj je temeljni oblik ljudske zajednice te su obiteljski odnosi vrsta društvenih odnosa presudnih za opstanak pojedinca i društvene zajednice.

Ljubetić (2007, str.5) obitelj smatra „univerzalnom društvenom zajednicom, ideološkim i simboličkim konstruktom determiniranim vrlo specifičnim emocionalnim odnosima koji u njemu vladaju, pa je obitelj moguće shvaćati i kao primarnu emocionalnu i socijalnu zajednicu roditelja i njihove biološke i/ili adoptirane djece (i ostalih srodnika) koji zajedno obitavaju i na jedinstven način obnašaju svoje obiteljske funkcije“.

Nadalje u Ustavu Republike Hrvatske¹ jedino što se o obitelji nalazi je da je obitelj pod osobitom zaštitom države. Pod istim članok nalazimo da je brak životna zajednica muškarca i žene te nas to podsjeća na ne toliko davan referendum koji homoseksualnim zajednicama nije odobrio brak, a niti posvajanje djece. U suvremenoj obitelji pod strukturama nalazimo homoseksualne zajednice koje kao što čitamo u Ustavu ne nalaze svoje mjesto.

Kada bi se dijete stavilo u centar definicije tada bi obitelj bila i ostala primarna zajednica u kojoj se razvija ličnost djeteta, emotivna zajednica čiji zadatak je osigurati optimalni razvoj i osigurati uvjete za taj razvoj (Maleš, 1995).

U životu pojedinca moguće je prepoznati obrasce ponašanja stečene tijekom odrastanja u određenoj obitelji te to nije uvijek najučinkovitiji način za razvoj djeteta kakvom bi težili.

2.1. FUNKCIONALNE I DISFUNKCIONALNE OBITELJI

Postoje obitelji koje pozitivno djeluju na razvoj djeteta te one koje podržavaju negativne obrasce odnošenja prema djetetu. Prema tome obitelji su podijeljene na zdrave i funkcionalne te nezdrave ili disfunkcionalne. U funkcionalnim obiteljima roditelji jako utječu na obiteljski život ulažući dosta vremena i energije za oblikovanje zdravih i funkcionalnih odnosa. Naime, unutar obiteljske zajednice granice su jasno određene i prikladne, a potreba za individualnom privatnošću i onom unutar odnosa poštuje se, komunikacija je djelotvorna i

¹ Mrežno odredište: <http://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske>

slobodno se izražavaju emocije. Djeca koja odrastaju u takvim obiteljima vjerojatno će biti bolje pripremljena za svoje buduće obitelji i odnose među članovima obitelji.

Disfunkcionalne su obitelji one koje se ne mogu djelotvorno suočiti sa životnim problemima, unutar kojih su bračni odnosi napeti i bez povjerenja, granice u odgoju djece nisu pravilno postavljene te izostaje osjećaj emocionalne stabilnosti djeteta. Dakle, disfunkcionalna obitelj nastaje kada se obitelji razvijaju ne prateći očekivane promjene jer mnogi vanjski događaji, a često i individualni mogu potpuno izmijeniti obiteljsku situaciju. (Zeman, 2013).

2.2. OBITELJSKI ODGOJNI KONTEKST

U kontekstu socijalnog razvoja djeteta obitelj predstavlja važan čimbenik. Po rođenju djeteta je usmjereno isključivo na obitelj u okviru koje zadovoljava sve svoje razvojne potrebe ukoliko je obitelj funkcionalna. Obiteljsko okruženje mjesto je u kojem dijete, posebno u prve tri godine života, svladava osnovne vještine - hodanje, govor i mišljenje. Stoga je uključenost roditelja u dječje odrastanje i stvaranje ugodnog obiteljskog okružja preduvjet uspješnog socijalnog razvoja. U ranom djetinjstvu dijete se vezuje za jednu osobu, najčešće majku, ali odnos privrženosti uspostavlja i s ostalim članovima obitelji (Valjan-Vukić, Čeko Jurišić, Miočić, 2011). Smatra se da dijete koje je stvorilo privrženost ima veću razinu samopouzdanja i prilagodljivosti što rezultira boljem slaganju s vršnjacima.

Međutim, brze promjene u postmodernom društvu uvjetovale su "prebacivanje" dijela odgojne funkcije obitelji na predškolsku ustanovu. To se svrstava u niz prvih institucija koje provode intencionalno odgojno djelovanje.

Odgoj djece odvija se u širem društvenom i kulturalnom kontekstu, u interakciji s članovima obitelji, vršnjacima, prijateljima, susjedima i učiteljima. Prema Valjan-Vukić, Čeko Jurišić i Miočić (2011) ekološki usmjereni razvojni psiholozi mišljenja su kako razvoj djeteta uključuje neprestano uzajamno djelovanje njegovih urođenih osobina i okolinskih utjecaja. Proces socijalizacije moguće je, među ostalim, promatrati u okviru Bronfenbrennerove teorije ekološkog sustava. Ovaj model sastavljen je od četiri temeljne strukture: mikrosustav, mezosustav, egzosustav i makrosustav. Bronfenbrennerova teorija ekološkog sustava prioritetan značaj pridaje djetetovoj obitelji. Prema toj teoriji, obitelj je temeljni kontekst u kojem se odvija ljudski razvoj, a naglasak je na istraživanju načina na koji

vanjski čimbenici, odnosno sustavi, utječu na procese unutar obitelji. U obiteljskom okruženju djeca stvaraju predodžbe o interpersonalnim odnosima i razvijaju obrasce socijalnih interakcija. Unutar mikrosustava, u djetetovom okruženju, uz obitelj, istaknuto mjesto zauzimaju škola, vršnjaci i igrališta. Iskustva u interpersonalnim odnosima u obitelji prenose se i na odnose izvan obitelji, osobito na odnose s drugom djecom. Utjecaj čimbenika iz mikrosustava najznačajniji je tijekom razvoja djece, ali ne umanjuje se pri tom utjecaj šire okoline na dijete. Naime, na okolinu se gleda kao niz različitih razina u interakciji, pri čemu razine iz neposredne blizine imaju najjači utjecaj, dok one udaljene imaju slabiji utjecaj na dijete.

Petrović-Sočo (2007) naglašava da njega, odgoj i obrazovanje djece rane dobi u institucijskom kontekstu "nije i ne može biti zamjena, već samo dopuna obiteljskom odgoju". Ističe da dijete, koje polazi predškolsku ustanovu, izloženo "dualnoj socijalizaciji i odgoju". Naime, ono se nužno mora prilagoditi obiteljskom i institucijskom kontekstu, koji se bitno razlikuju prema svojoj strukturi, funkciji, organizaciji te brojnim drugim karakteristikama. Drugim riječima, da bi se u punom smislu ostvarivala prava djece na razvoj i odgoj u institucijskim uvjetima, neophodno je da kontekst ustanove bude organiziran na način koji će optimalno zadovoljavati dječje razvojne i individualne potrebe.

Istraživanje i mijenjanje prakse u ovom radu predstavljalo je i dalje predstavlja nikad završen proces, a iskustvo prihvaćanja nesigurnosti, nepredvidivosti i neizvjesnosti važan je preduvjet snalaženja u vremenu promjena, kako mnogi nazivaju stoljeće u kojem živimo. Moglo bi se reći da bi današnji roditelji trebali imati povjerenja u stručnjake koji rade s njihovom djecom, jednako kao što bi i ti stručnjaci trebali imati povjerenja u roditelje. Suradnja, međusobno poštovanje, povjerenje i prihvaćanje pomoći je nešto gdje se puno više može ostvariti za dobrobit djeteta, a i roditelja samog.

2.3. TRADICIONALNE I SUVREMENE OBITELJI

Prolazeći kroz povijest i razvoj obitelji može se primijetiti da se odgoj uvelike promijenio te čak i one metode koje su našim djedovima, bakama i roditeljima uspijevale danas su za nas gotovo beskorisne. Promjene u obitelji kroz povijest dovele su i do toga da

djeca sve ranije kreću u odgojno obrazovne ustanove. Ulogu koju danas izvršavaju odgajatelji nekada su u potpunosti izvršavale majke. Time dolazimo do problema današnjice gdje roditelji sve više daju ovlasti drugim mjestima i drugim ljudima da rade ono što bi trebala biti njihova uloga. Također moramo napomenuti da je danas roditeljstvo zahtjevnije jer su roditelji puno više upućeni u kompleksnost odgoja, a istodobno su preopterećeni egzistencijanim pitanjem (Jurčević Lozančić, 2012.)

2.3.1. Tradicionalne obitelji

Još do polovice 20.stoljeća smatralo se da najefikasniji i najstabilniji obiteljski model čini muškarac – hranitelj, žena – domaćica i dvoje djece od kojih je jedno dječak, a drugo djevojčica. Otac je bio apsolutni autoritet u obitelji (Zeman,2013).

U tradicionalnoj obitelji nuklearna struktura smatrala se kao nešto idealno za održavanje skladnih i zdravih obiteljskih odnosa. Kao što se zna, nekada su ženama bila uskraćena prava no ono čemu se ne daje tolika pažnja jest to što su prava bila uskraćena i djeci. Zjamčivanje dječjih prava zakonom još uvijek je nova ideja.

Naime, stvarnost dokazuje da unutar nuklearne obitelji postoji mnogo problema – od fizičkog, psihičkog, emocionalnog pa do seksualnog zlostavljanja. Problem zlostavljanja nije se javljao samo u nuklearnim obiteljima, no one su izdvojene kako bi se ukazalo na to da problemi ne nastaju zbog strukture obitelji već zbog načina odgoja, vjerovanja, uvjerenja, pedagoških kompetencija roditelja.

Postoje tu i pozitivne strane tradicionalnih obitelji. Djeca su se nekada puno više kretala i igrala na svježem zraku, pomagala su roditeljima u kućanstvu, a i na polju, nisu bila izložena medijima jer kompjutera i video igrice nisu imala, rijetko koje kućanstvo je i televizor imalo.

2.3.2. Suvremene obitelji

Suvremene obitelji ne samo da su promijenile strukturu već su promjene vidljive i u načinju odrastanja djece, organizaciji obiteljskog života, obiteljskim odnosima te komunikaciji unutar obitelji. Promatrajući dječja igrališta, prazne ljuljačke, prazne ulice postajemo svjesni da su nekada djeca većinu svog vremena providila na svježem zraku dok su danas zatvorena u sobama te igraju video igrice. Promijenjen je i položaj djeteta. Smatra se da

je dijete subjekt svog vlastitog razvoja te je pozornost odraslih skrenuta na potencijale samoobrazovanja koje djeca unose u obrazovni proces. Također neke karakteristike suvremene obitelji treba promatrati s obzirom na etničku skupinu, socioekonomski status, kulturu, religiju, dob, obiteljsku tradiciju, životni stil, obrazovanje, fizičko i mentalno zdravlje, životne vrijednosti i uvjerenja kao i druge karakteristike. (Zeman, 2013).

Raznolikost obiteljskih struktura stanje je koje obilježava suvremeni svijet, no to ne znači da ono nema negativnog utjecaja te da baš sve te strukture možemo smatrati poželjnim. Teško možemo reći da dijete pati od razvoda braka ako ne znamo što bi bilo da do razvoda nije došlo, baš kao što ne možemo reći ima li posljedil ili nema u odgoju djeteta u homoseksualnim parovima. Društvo je veoma osjetljivo na temu samohranih majki te je spremno pružiti svu potrebnu pomoć, no pitanje je uživaju li one tu široku potporu društva ili imaju li jače veze s obitelji što nedvojbeno utječe na odnos s djetetom. (Zeman, 2013). Jesu li nam nova vremena donijela sve samo negativno ili se mi nismo ni potrudili naučiti živjeti u skladu s vremenom?

Dakle, važno je staviti naglasak na dijete te to smatrati primarnim čimbenikom u izgradnji obiteljske strukture. Ako cijelo vrijeme govorimo samo o djeci i njihovim pravima razumljivo je da ćemo se zapitati tko je zapravo roditelj? Te koje su njegove zadaće u ovom suvremenom svijetu?

2.4. RODITELJSTVO

Ljudi su tijekom života suočeni za nizom odluka koje mogu uvelike promijeniti daljnji tijek njihovog života, a odluka o roditeljstvu je jedna od najvažnijih odluka koje pojedinac može donjeti. Važnost te odluke nije samo u činjenici što je ona ireverzibilna već i u tome što rezultira bićem koje će čitav niz godina izravno ovisiti o svome roditelju i njegovoj pedagoškoj kompetenciji. Međutim, unatoč općoj svijesti o važnosti uloge roditelja, u isto je vrijeme općeprihvaćen stav kako je biološki potencijal začeća i rađanja djeteta dovoljan da netko postane roditeljem. Stoga se kao svojevrsni paradoks nameće činjenica da su odluka o roditeljstvu i kvaliteta obnašanja roditeljske uloge privatna stvar pojedinca, iako se u većini drugih uloga, u kojima djelujemo u suodnosu s drugima, moramo najprije dokazati kao kompetentni, a tek potom stječemo pravo obnašanja te uloge. (Kušević, 2009).

Za roditeljstvo neke od važnih odrednica su motivacija za dobivanje djece, prihvaćanje odgovornosti i brige za njihovu dobrobit, vijednosti i ciljevi. Od vrijednosti i ciljeva najviše su zastupljene praktične, ekonomske i psihološke vrijednosti. U psihološkim vrijednostima ističu se emocionalna povezanost s djecom te osjećaj ispunjenosti i privrženosti. (Lacković-Grgin, 2010).

Motivaciju za roditeljstvo nije lako istraživati, jer se pokazalo da ljudi teško opisuju razloge zbog kojih žele imati djecu, vjerojatno zato što je riječ o vrlo intimnom području života ili zato što te razloge nisu ni osvijestili. Uz to, djeca su u većini društava poželjan i vrijedan cilj, pa ljudi daju socijalno poželjne odgovore o razlozima zbog kojih su se odlučili imati djecu. Rabin (1965) prema Tucak Janković i Ahmeti (2011) navodi kao ključno pitanje roditeljstva motivaciju koju je grupirao u četiri kategorije:

- Altruistična motivacija
- Fatalistična motivacija
- Instrumentalna motivacija
- Narcistična motivacija

Kao najbolju opisuje altruističnu motivaciju. Ona uključuje ljubav prema djeci, želju da se o njima brine, da im se pruži ljubav i zaštita. S takvom motivacijom roditelj je od samoga početka samopouzdan te otvoreniji za suradnju i unaprijeđenje svojih pedagoških kompetencija.

Danas se uvelike pomaknula dob rađanja prvog djeteta. još početkom 20.stoljeća društvo je imalo sada već tradicionalan raspored za redanje različitih životnih događaja. Oni su nakon završetka školovanja tražili posao, kada bi našli posao ulazili su u bračnu zajednicu te nakon toga bi dobili prvo dijete. već krajem 20.stoljeća redoslijed se dekonstruirao, ali i vremenski razmak među njima. Brak prestaje biti okvirom unutar kojega se dijete nužno rađa, završetak školovanja ne znači pronalazak posla, no i s druge strane ne prethodi uvijek zasnivanju braka i obitelji, ponajprije zbog potrebe cjeloživotnoga obrazovanja. (Kušević, 2013). Također valjalo bi napomenuti kako je danas u monogo slučajeva upitna egzistencija te su poželjna dva hranitelja kako bi se dijeteu a i njima samima osigurale osnovne životne potrebe. Stupanj obrazovanja žene je mnogo viši te ima više žena sa završenim magisterijem i doktoratom znanosti nego muškaraca. Što je žena obrazovanija, to je veća vjerojatnost da će odgađati roditeljstvo, a najočitiji razlog tome jest činjenica da obrazovanje zahtijeva vrijeme i predanost. (Kušević, 2013).

2.4.1. Suvremen roditelj

Suvremen roditelj trebao bi biti dobro informiran i znati što određena ustanova, program, stručnjak itd. može pružiti njegovu djetetu, mora biti pedagoški obrazovan da bi znao procijeniti što je u tome dobro sa stajališta odgoja njegova djeteta. Sve su to stvari koje uvelike pomažu roditelju u odgoju, no nikako ne smijemo zaboraviti brigu i ljubav koju bi morali pružiti djetetu. Kada se prema djetetu odnosimo s brigom i ljubavlju tada i ono samo poprima te karakteristike.

Roditelji imaju veliku odgovornost, a loše su pripremljeni. U odgoju djece primjenjuju karakteristike, vrijednosti, vjerovanja, način odgajanja svojih roditelja što je u jednoj mjeri neprihvatljivo, no kada dijete učimo poštovanju od velike je važnosti da se sjetimo svojih roditelja. Roditelji su za svoju djecu najvažniji model u odrastanju te način na koji se oni odnose prema svojoj cijeloj okolini itekako utječe na razvoj djeteta.

Potrebno je dobro poznavati razvoj djeteta, primjenjivati adekvatne odgojne postupke, poznavati mogućnosti koje se pružaju za odgoj i obrazovanje djece u društva, odabrati najbolje za svoje dijete. Ukratko, od suvremenog se roditelja očekuju nova znanja i vještine. (Maleš, 1995).

Kada govorimo o suvremenom roditelju i suvremenom svijetu moramo spomenuti i medije koji u odgoji zauzimaju veliki prostor. Predškolska djeca gledaju televiziju u skladu s dnevnim ritmom i s njima roditelji imaju najmanje problema, ali je vrlo važno da ih uvode u razumijevanje televizije i prate ih u njihovom doživljavanju programa. Najteže je samohranim roditeljima koji uvekile izbivaju iz domova i ostavljaju djecu same s medijima, no u svemu tome može pomoći medijska pismenost i kompetencije. Roditelji u suradnji s odgajateljima u vrtiću mogu djeci ponudi zanimljive i korisne sadržaje djetetu kako bi ono to vrijeme kada je samo koristilo što bolje.

2.4.2. Izazovi roditeljstva

Roditelji koji sebe smatraju uspješnima i kompetentnima već u samom početku imaju veće izglede za uspješno roditeljstvo jer su spremniji prepoznati probleme i potražiti pomoć od stručnjaka. (Zeman, 2013).

No imamo roditelje koji su nesigurni u sebe i samim time nisu spremni potražiti pomoć i sve to rezultira nezadovoljnim roditeljstvom i pogađa sam odnos roditelj – dijete. Kao što nam iskustvo pokazuje, roditelji kao primarni odgovornici djece uopće nisu niti bili spremni postati roditelji no kao što je već spomenuto u radu roditeljstvo je nešto što se ne može povući te traje cijeloga života. (Zeman, 2013).

Nesigurni roditelji svoje dijete smatraju puno zahtjevnijim od ostale djece pa paralelno s tim odustaju potražiti pomoć ili smisliti neko rješenje kako riješiti situaciju u kojoj su se našli sa svojim djetetom. Njihove metode su uglavnom nedjelotvorne i nezadovoljavajuće prema djeci.

Jesu li ovi roditelji nesigurni u sebe iz ne znanja? Dali bi se njihova kompetentnost povećala kada bi postojale obvezne, zakonom određene škole za roditelje?

Biti roditelj nije jednostavan i lagan posao, ali uz adekvatnu pomoć stručnjaka i volju roditelja dobili bismo željeni cilj a to je sretno i uspješno djetinjstvo. Sama činjenica da je netko biološki roditelj nije garancija ispunjenja očekivanja, pa je nužno jačati roditeljsku kompetentnost u području skrbi i odgoja djeteta. Zato je nužno osigurati društvenu potporu roditeljstvu u obliku programa i akcija koji će kontinuirano promicati roditeljsku ulogu, pružiti informativnu i stručnu potporu roditeljstvu, omogućavati permanentnu edukaciju te osiguravati mogućnost stjecanja specifičnih roditeljskih znanja i vještina. (Zeman, 2013).

3. OBRAZOVANJE RODITELJA

Promjene u društvu sve su intenzivnije te roditeljstvo u suvremenom svijetu postaje najodgovornija i najteža uloga. Važno je napustiti stare roditeljske odgovornosti i dodati nove te koordinirati uloge roditelja i drugih odgajatelja djece. Moramo zapamtiti da obitelj ostavlja tragove djetinjstva za cijeli život. (Maleš, 1995)

Kada postanemo odgovorni za neki ljudski život tada bi se trebali potruditi da budemo najbolji što možemo, a nitko još nije postao najbolji bez mnogo uloženog truda.

3.1. IDEJA I CILJ O OBRAZOVANJU RODITELJA

Ideja o obrazovanju roditelja nije nova, mnogi su se filozofi i pedagozi bavili tim pitanjem. (Maleš, 1995).

Kao što već znamo odgoj djece i sam položaj djeteta uvelike se promijenio te nam se ponekad čini da se sve to odvija enormnom brzinom, no dok uočimo tvrdnje i stavove starih filozofa i pedagoga s pravom se možemo priupitati jesmo li počeli djelovati i mijenjati se na vrijeme?

U suvremenoj svjetskoj literaturi nema jedinstvenog stava o tome što je to obrazovanje roditelja te postoje i razlike u samom definiranju pojma, odnosi li se samo na pitanja vezana za odgoj djece ili sadržaje vezane za cjelokupni obiteljski život. No obrazovanje roditelja svakako jest nešto što će pomoći i roditeljima i djeci u današnjem svijetu.

Cilj obrazovanja je uspostavljanje pozitivnih odnosa između roditelja i djece i na temelju toga poticanje djetetova razvoja i napredovanja.

Maleš (1995) govori kako je iz jednog stajališta osnovni cilj prevencija roditeljskog neuspjeha, dok iz drugog ono ima kompenzacijsku ulogu, ima onih koji smatraju da je obrazovanje potrebno samo nekim roditeljima, dok drugi misle da obrazovanjem za roditeljsku ulogu trebaju biti obuhvaćeni svi roditelji. No svakako kada bi se provodilo obrazovanje roditelja potrebno bi bilo uključiti sve roditelje jer će oni koji već nešto znaju zasigurno biti pokretači aktivnog sudjelovanja svakog roditelja na 'edukacijama' čemu se i teži

danas u suvremenom svijetu. Valja se i prisjetiti stare kineske poslovice „Čujem i zaboravljam, vidim i pamtim. Radim i razumijem.“.

3.1.1. Tradicionalan pristup obrazovanju roditelja

U ovakvom pristupu roditelje se pozove na predavanja o odgojnoj temi ili im se pružaju informacije za koje profesionalci procijene da su roditeljima potrebne. Predvidi se kao jednosmjerna komunikacija (profesionalac koji zna daje informacije onome koji ne zna - roditelju), roditelj je pasivan slušatelj.

Posljedica ovakvog pristupa je roditeljsko nepovjerenje prema sebi, osjećaj nekomepetnosti koji smanjuje roditeljsku sposobnost učenja i preuzimanja inicijative, a povećava tendenciju ovisnosti o drugima. (Maleš, 1995).

Ovakav pristup obrazovanja više nije niti prihvatljiv u svim odgojno obrazovnim ustanovama.

3.1.2. Suvremeni programi obrazovanja roditelja

Kao što je već spomenuto u suvremenom programu obrazovanja roditelja javlja se dinamičan proces učenja u kojemu su roditelji aktivni sudionici. Njihovi interesi i potrebe su temelj rada te osiguravaju motivaciju za aktivno sudjelovanje.

Programi nadopunjuju roditeljska znanja, unaprjeđuju njihovo razumijevanje dječjeg rasta i razvoja, razvijaju odgojne vještine i jačaju njihovu kompetenciju.

Cilj programa obrazovanja roditelja mora biti pomoć da roditelji otkriju vlastite roditeljske sposobnosti i tako smanjivati njihov osjećaj ovisnosti o drugima, poticati ih da preuzmu maksimalnu odgovornost za svoje vlastito učenje i da vide sebe kao osobe koje mogu djelovati i mogu mijenjati kako svoje tako i ponašanje svoje djece.

Maleš (1995) navodi temelje programa obrazovanja roditelja:

1. „Težište rada stavljati na aktivnost – roditelji više nauče sudjelovajući u rješavanju nekog problema nego samo slušajući o tome.
2. Jasno definirati ciljeve i očekivane rezultate – što će roditelji više znati o mogućnostima utjecaja na razvoj djeteta to će više pozornosti posvećivati vlastitim postupcima i nastojati izbjegavati neadekvatno ponašanje.

3. U radu se nastavljati na ono što roditelji već znaju i primjenjuju – pružati podršku za ono što rade dobro, te na tome graditi nove vještine i znanja.
4. Jačati mogućnosti rada u timu kako bi se roditelji poticali da dijele svoja iskustva s ostalima – roditelji najbolje uče jedni od drugih jer se u tom odnosu osjećaju ravnopravni.
5. Roditelju pružati mogućnost izbora sadržaja, metoda, materijala, stupanj učešća i sl. – roditelj najbolje uči kada su sadržaji usko vezani za njihovu životnu situaciju.
6. Roditelju osigurati osjećaj osobnog zadovoljstva i uspjeha – podrška i poticaj od drugih roditelja, voditelja, djece.“

U ovakvim programima roditelji mogu baš kao i djeca učiti kroz igru te svojoj djeci u krajnosti osigurati sretno djetinjstvo dok sebi sretno roditeljstvo.

Prema Maleš (2011) budućnost obrazovanja roditelja uključuje povećanu odgovornost i roditelja i društva, sveobuhvatan pogled na roditeljstvo, veće izlaženje ususret potrebama korisnika programa, povećanu dostupnost programa, usmjerenost na strategije za optimalizaciju programa, povećano korištenje novih tehnologija u obrazovanju, pojačanu koordinaciju među raznim programima i istraživanja usmjerena na ishode učenja.

4. KOMPETENCIJE

Lučić (2007) navodi kako kompetencije označavaju obrazovanje, više ili manje specijalizirano, koje je pojedinac stekao u toku svog školovanja te ta stečena znanja svakodnevno obavlja s ciljem osiguranja sredstava za život. To je, dakle, praktična primjena znanja i vještina stečenih obrazovanjem. Kada bismo na roditeljstvo gledali kao na posao tada nam ova definicija uvelike pomaže razumjeti zašto je toliko važno da i sadašnji i budući roditelji imaju gdje unaprijediti svoje pedagoške kompetencije. Kušević (2009) naglašava kako nema ničeg moralno dvojbenog u zahtjevu da svi budući roditelji imaju znanja i vještine potrebne za odgoj djeteta, što nam ukazuje na važnost školovanja roditelja.

Dakle, od suvremenog roditelja se očekuje da poznaje značajke djetetova razvoja, primjenjuje odgovarajuće odgojne postupke, poznaje mogućnosti koje se u društvu pružaju za odgoj i obrazovanje djece te je između tih mogućnosti u stanju odabrati najbolje za svoje dijete. (Kušević, 2009).

4.1. UVJERENJA RODITELJA

Kao što je već spomenuto, stavovi i uvjerenja važan su dio kompetetnosti roditelja, tako dolazimo do činjenice da su mnogi stavovi u nama ukorijenjeni te se prenose s koljena na koljeno. Ponajprije moramo znati što su to uopće uvjerenja. Dakle, uvjerenja su znanja o svijetu, ljudima ili stvarima koja predstavljaju kognitivnu komponentu stava. Ono što obilježava sva uvjerenja jest to da osoba zna da je ono što smatra istinito ili vjerojatno istinito, a dokaz može i ne mora biti prisutan tj. sadržaj uvjerenja smatra se činjenicama ili istinom. Stavovi i uvjerenja su nešto u što se ne može utjecati, odnosno, ne može se promijeniti kroz neko obrazovanje. Kada govorimo o unaprijeđenju pedagoških kompetencija upravo su stavovi i uvjerenja roditelja ono što stvara najveći problem jer se oni teško mijenjaju. S druge strane, smatra se da obrazovanje roditelja utječe na njihova uvjerenja te je sukladno tome provedeno istraživanje pod nazivom: „Uvjerenja javnosti o ispravnim roditeljskim postupcima prema djeci najmlađe dobi“ Pećnik, N. (2009). Cilj istraživanja bio je ispitati uvjerenja odraslih građana Republike Hrvatske o komunikaciji s djetetom i drugim aspektima odnosa

prema djeci najmlađe dobi, o reagiranju na djetetov plač i tjelesno kažnjavanje te utvrditi mogu li se ona predviđati na temelju niza sociodemografskih varijabli. U istraživanju utvrđeno je kao najniži prosječni stupanj slaganja s pripadajućim tvrdnjama uvjerenje o nepotrebnosti indukcije (davanja objašnjenja zahtjeva i pravila). Iako sudionici uglavnom odbacuju to uvjerenje ili su oko toga neopredijeljeni, ipak se svaki četvrti slaže s tim da "Malom djetetu u dobi između jedne i tri godine nije potrebno objašnjavati zašto nešto ne smije". (Pećnik, N. 2009).

Pedagoško obrazovanje roditelja bi moglo pružiti niz informacija koje možda oni nisu posjedovali. No, jeli pedagoško obrazovanje odgovor kada se dotiče problematizacija uvjerenja i stavova?

4.2. PEDAGOŠKI KOMPETENTNI RODITELJI

Pedagoški kompetentnim roditeljem smatramo onog koji poznaje značajke djetetova razvoja, primjenjuje odgovarajuće odgojne postupke, poznaje mogućnosti koje se u društvu pružaju za odgoj i obrazovanje djece te je između tih mogućnosti u stanju odabrati najbolje za svoje dijete. Kako bi roditelji mogli postati pedagoški kompetentni tada bi trebalo osigurati i da svi budući roditelji ta znanja i vještine mogu negdje steći. (Kušević, 2009).

Zeman (2013) naglašava da se kompetentnim roditeljem smatra onaj pojedinac koji sebe doživljava kao osobu koja ima kontrolu nad svojim roditeljstvom i odnosom s djetetom te roditelj koji se dobro osjeća u svojoj roditeljskoj ulozi što ga čini sposobnim ne samo za obiteljski odgoj nego i za biranje najboljeg za svoje dijete u smislu izvanobiteljskih utjecaja i uspostave partnerstva s onima koji dijete odgajaju i obrazuju.

Ovdje vidimo kako za odgoj nisu važni samo roditelji, odnosno skrbnici, već i cijela okolina koja može imati bilo kakvog utjecaja na dijete. Važno je tko su naši prijatelji, obitelji roditelja, odgajatelji, učitelji, prijatelji naše djece, susjedi i mnogi drugi. Roditelji su svojem djetetu model za odrastanje no ako je okolina loša te loše utječe na djetetov razvoj dobar model roditelja neće biti dovoljan za uspješan razvoj djeteta.

Da bi se moglo postati pedagoški kompetentnim roditeljem potrebno je negdje ta znanja steći. Pritom naravno ne može biti riječi o nekom obliku obrazovanja budućih roditelja u ubrzanom jednodnevnom tečaju u "školi" za roditelje, u kojoj bi im se u obliku predavanja

servirale suvremene znanstvene spoznaje o roditeljstvu. Kao što ne postoji tečaj koji bi polaznike u tjedan dana ‘’naučio’’, primjerice, aktivnoj participaciji u demokratskom društvu, tako ne postoji ni tečaj koji bi ih u tjedan dana naučio dobrome roditeljstvu. Upravo suprotno tome, temelji razvijanja pedagoške kompetencije moraju se dati u vrijeme kad pojedincima (djeci) roditeljstvo još nije u planu, u kurikulumu osnovnih i srednjih škola. Tamo ne trebaju učiti o načinima poticajna djetetova razvoja, ali je to pravo vrijeme za vježbanje nenasilnog rješavanja sukoba, metoda učinkovite komunikacije, uočavanja veze između kvalitete partnerskih odnosa i roditeljstva te izgrađivanja stavova u kojima nema mjesta spolnoj tipizaciji. (Kušević, 2009). Ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja prepoznale su potrebu obrazovanja roditelja te su svoj rad s roditeljima proširile radionicama s tom svrhom.

4.3. PREDŠKOLSKKE USTANOVE KAO POMOĆ RODITELJIMA U UNAPRIJEĐENJU PEDAGOŠKIH KOMPETENCIJA RODITELJA

Današnjica u kombinaciji nesigurnih roditelja može za rezultat dati jako loše djetinjstvo. Roditelji nisu dovoljno informirani te ne postoje obvezne škole za roditelje te smo s toga u vrlo složenoj situaciji gdje želimo pomoći i roditeljima i njihovoj djeci pa stoga valjalo bi naglasiti kao što je već spomenuto u radu da predškolske ustanove mogu i moraju biti mjesto gdje će roditelji naći svoju sigurnost i izvor svih korisnih informacija vezanih za njihovo dijete.

Odgajatelji, pedagozi i ostali suradnici mogu pomoći roditeljima u unaprijeđenju njihovih pedagoških kompetencija. No važno je ovdje i spomenuti da predškolske ustanove kao i sve ostale odgojno obrazovne ustanove moraju biti u toku s današnjim vremenom za što je potrebno cijeloživotno obrazovanje. Dakle, odgajatelji, učitelji, pedagozi i ostali suradnici također moraju biti pedagoški kompetentni kako bi bili u stanju davati dovoljno dobre savjete te pružiti učinkovite metode odgoja u suradnji s roditeljima.

U intervjuu s dva odgajatelja postavljena su im pitanja o njihovom iskustvu o suradnji s roditeljima, kakve su pedagoške kompetencije roditelja s kojima su surađivali, kada su se našli u nekom problemu kako su ga pokušali riješiti, smatraju li da je roditeljima potrebno

unaprijeđenje pedagoških kompetencija te po njihovom mišljenju kako bi ih roditelji mogli steći? Jedan je odgajatelj zaposlen u privatnom vrtiću, a drugi odrađuje svoj staž u gradskom vrtiću. Također su se slična pitanja postavila studentici Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Pitanja koja su njoj bila postavljena nisu mogla biti jednaka zbog iskustva koje joj nedostaje.

Studentica 3.godine Učiteljskog fakulteta H.H. nada se dobroj suradnji ali je sigurna da će naići i na probleme te bi tada pokušala razgovorom osvijestiti problem kod roditelja, a ako bi to situacija zahtijevala tada bi potražila pomoć stručnog suradnika. Smatra da su neki roditelji dovoljno kompetentni, a neki ne, no bez obzira na to svima bi dobro došlo pedagoško obrazovanje. A na pitanje „Što misliš zašto su neki roditelji nekompetentni?“ odgovara da nemaju dovoljno informacija te da nedovoljno istražuju zbog prezaokupljenosti oko sebe i svojih problema te da time posvećuju premalo pažnje djeci.

Odgajatelj iz Dječjeg vrtića Čakovec N.K. govori kako je njegova suradnja s roditeljima uglavnom dobra te da većina roditelja surađuje, no mali postotak roditelja ne sudjeluje niti pokazuje ikakav interes za bilo kakvu suradnju s predškolskom ustanovom. Kada uoči neke probleme u ponašanju djeteta to odmah obavijesti roditelje te iskreno s njima popriča. No kada se našao u složenijoj situaciji tada je pozvao defektologinju koja je odmah pozvala Centar za socijalnu skrb te je dijete bilo oduzeto roditeljima koji nakon toga nisu stvarali probleme u predškolskoj ustanovi te se dijete nakon udomljavanja uvelike promijenilo u pozitivnom smislu te za razvoj tog djeteta danas se može reći da je obećavajuć. N.K. također smatra da je potrebno unaprijeđenje pedagoških kompetencija te bi ih on proveo kroz radionice gdje su roditelji aktivni sudionici.

Odgajateljica iz Dječjeg vrtića „Dječji svijet“ J.K. također govori da je suradnja s roditeljima uglavnom dobra te u rješavanju nekih složenijih problema uglavnom traži savjet pedagoga i mišljenje psihologa. J.K. kaže kako je s nekim roditeljima teško razgovarati ali to je i dalje u malom postotku. Upozorila je na situaciju kada je njezina kolegica nedovoljno procijenila situaciju u koju je bilo upleteno troje djece, no na Centar za socijalnu skrb je bila prijavljena obitelj samo jednog djeteta koje je inače teškog karaktera. Odgajateljica J.K. upozorila nas je i na pedagošku kompetentnost odgajatelja te smatra da koliko god je ona potrebna roditeljima u jednakoj mjeri je potreba i odgajateljima kao i svim stručnim suradnicima.

4.3.1. Programi za jačanje roditeljskih kompetencija

Program je osmišljen za osnaživanje roditeljskih kompetencija. Radionice za roditelje "Rastimo zajedno" počele su s primjenom u ožujku 2009. god. Na jedanaest skupnih susreta roditelji su se, zajedno s drugim roditeljima, voditeljima i korištenjem stručne literature, usmjerili na traženje odgovora na pitanja koja su im značajna za stjecanje, unapređenje i razvoj roditeljskih kompetencija. (Pećnik i Starc, 2010.)

Svrha programa radionica s roditeljima „Rastimo zajedno“ jest omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiče rast i razvoj kako roditelja, tako i djeteta. Glavni cilj programa radionica je stvoriti poticajno i osnažujuće okruženje u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo i o načinima na koje se odnose prema svojem djetetu; upoznaju bolje sebe kao roditelja te doznaju i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu. Također se upoznaju sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, kao i o roditeljstvu na dobrobit djeteta (i roditelja). (Pećnik i Starc, 2010.)

Program radionica s roditeljima „Rastimo zajedno“ namjenjen je roditeljima najmlađe djece u dobi do četiri godine. Sastoji se od jedanaest konceptualno i tematski povezanih radionica koje provode posebno educirani voditeljski timovi stručnjaka za podršku ranom razvoju. (Pećnik i Starc, 2010.)

Kao nastavak kontinuirane podrške roditeljima organiziran je i "Klub roditelja" u kojem se i dalje pružaju podrške roditeljstvu. (Valjan-Vukić, Čeko Jurišić, Miočić, 2011).

4.3.2. Škole za roditelje koje se provode u svijetu

Veliki nacionalni programi za poticanje ranog razvoja djece provode se kako u najrazvijenim zemljama svijeta tako i u Republici Hrvatskoj kroz već spomenut program „Rastimo zajedno“. U nastavku bit će prikazani sljedeći koncepti koji su zagovarani od strane Svjetske banke i UNESCO-a kao najisplativije investicije za društveni razvoj: „Početna prednost“ (SAD), „Siguran početak“ (VB), „Pozitivno roditeljstvo“ (Australija). Programi ranog razvoja djece predstavljaju ulaganja u buduće potencijale zemlje i njezine sposobnosti napredovanja u gospodarstvu, ali i društva u cjelini.

*The Positive Parenting Program*² jedan je od najpoznatijih programa koji se provode u Australiji više od 30 godina. Program je izradio Matthew R. Sanders s kolegama na Sveučilištu u Australiji, a razvio se iz malog programa namijenjenog roditeljima djece predškolske dobi u sveobuhvatni preventivni program. Program pozitivnog roditeljstva višerazinski je, preventivno orijentiran program za podršku roditeljima s ciljem sprječavanja delikventnih ponašanja te emocionalnih i razvojnih problema u djece kroz jačanje roditeljskih vještina, znanja i samopouzdanja. Ujedno, to je program koji je pokazao učinkovitost u širokom rasponu kultura – u Hong Kongu, Japanu, Njemačkoj, Švicarskoj, Australiji, Novom Zelandu i SAD-u.

*Siguran početak*³ uvela je britanska vlada 1998. godine od strane ministra financija, Gordona Browna, koji se prije svega primjenjuje u Engleskoj, a s malo drugačijim verzijama u Walesu, Škotskoj i Sjevernoj Irskoj. Program je uveden s ciljem da se djeci pruži najbolji mogući početak u njihovom životu kroz poboljšanje skrbi o djeci, rano obrazovanje, zdravlje i podršku obitelji s naglaskom na razvoju zajednice. Istraživanjem, koje je bilo provedeno 2007. godine na 153 roditelja iz socijalno ugroženih područja, pokazalo se je da je program doprinio razvoju roditeljskih vještina te da su se reducirali problemi u ponašanju djece. Nadalje, poraslo je pozitivno ponašanje djeteta kroz pohvale i poticaje, došlo je do poboljšanja u interakciji između roditelja i djeteta, postavljena su jasna očekivanja, granice i strategija upravljanja za nepoštivanje istih te dosljedna primjena njezinih posljedica za problematična ponašanja.

² Mrežno odredište: <http://www.triplep.net/glo-en/home/>

³ Mrežno odredište: <https://www.gov.uk/guidance/sure-start-childrens-centres-local-authorities-duties>

*Početna prednost*⁴ program je Sjedinjenih Američkih Država koji pruža sveobuhvatno obrazovanje, zdravlje i prehranu u svrhu podrške djeci, njihovim obiteljima i zajednici. Kreiran je s namjerom poticanja stabilnih obiteljskih odnosa, povećanja dječjeg fizičkog i emocionalnog blagostanja te uspostave okruženja za razvoj snažnih kognitivnih sposobnosti. Pokrenut 1965. godine od svoga prvog tvorca J. Sugermana, *The Head Start* izvorno je zamišljen kao program ljetne škole za djecu koja su živjela u siromaštvu kako bi pridobila potrebna znanja za ulazak u vrtić. Iskustvo je pokazalo da šest tjedana predškole ne može nadoknaditi pet godina siromaštva, zbog čega je program kasnije bio izmijenjen. Ujedno, program se smatra jednim od najdugovječnijih programa za rješavanje sustavnog siromaštva u SAD-u.

4.4. UČESTALOST PROGRAMA UNAPRIJEĐENJA PEDAGOŠKIH KOMPETENCIJA RODITELJA

Kada govorimo o radionicama ili programima za unaprijeđenje pedagoških kompetencija roditelja moramo se upitati koliko često bi se održavale takve radionice te trebaju li radionice biti baš za svakog roditelja jednake. Roditelji su baš kao i djeca, svakome je potreban individualni pristup jer niti jedan problem na ovome svijetu nije jednak i ne zahtjeva jednake metode. Odgajatelji moraju biti spremni i za individualne razgovore ako situacija to zahtijeva te na taj način pomoći roditelju, odnosno djetetu.

Jednom dijelu roditelja potrebne su samo povremene, kratke, jednokratne informacije, savjeti i naputci, te se oni nakon toga vrlo brzo i sami snađu; nekima će biti dostatne radionice poput već spomenute radionice „Rastimo zajedno“. Samo dio roditelja treba sustavniju i dugoročniju pomoć u rješavanju poteškoća unutar obitelji, odnosno sa svojim djetetom. A to su u pravilu baš ona djeca s kojima odgajatelji i ostali suradnici imaju poteškoće. Ako se otklone moguće kritične točke za takvo zajedništvo, škola može bivati mjestom suradnje i partnerstva. Kako kaže von Hentig (1993): „Suradnju treba vježbati“. Oni koji još nisu – mogu započeti. (Longo).

⁴ Mrežno odredište: <http://eclkc.ohs.acf.hhs.gov/hslc/hs/about>

5. ZAKLJUČAK

Zbog sve intenzivnijih promjena u društvu i novih zahtjeva i očekivanja koja se stavljaju pred roditelje u suvremeno doba, mnogi od njih ne snalaze se u novonastalom okruženju. Zbog toga su im potrebna nova saznanja i vještine koje trebaju usvojiti. U radu se sugerira pedagoško obrazovanje roditelja kao odgovor na narasle potrebe roditelja, a ono se može dobiti kroz djelotvorne programe obrazovanja roditelja.

Pomoću istraživanja o uvjerenjima roditelja, a i pomoću intervjuja uvidjelo se kako su unaprijeđenja pedagoških kompetencija roditelja itekako potrebna. Takve kompetencije kao i bilo koje druge najbolje bi bilo steći još u školi. No kako danas imamo velik broj već postojećih roditelja od velike su nam koristi radionice kao što su npr. radionice „Rastimo zajedno“ koje su osmišljene za osnaživanje roditeljskih kompetencija te im je svrha omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiče rast i razvoj kako roditelja, tako i djeteta.

6. LITERATURA

1. Jurčević Lozančić, A. (2012). *Redefiniranje odgojne uloge obitelji*. Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, odsjek u Petrinji
2. Kušević, B. (2009). *Licencija za roditeljstvo – buduća realnost ili utopijska projekcija?*. Zagreb: Filozofski fakultet - Odsjek za pedagogiju
3. Kušević, B. (2013). *Odgojne implikacije odgođenoga roditeljstva*. Zagreb: Filozofski fakultet - Odsjek za pedagogiju
4. Lacković-Grgin, K. (2010). *Doživljaj i praksa roditeljstva u različitim životnim razdobljima*. Zadar
5. Longo, I. *Škola kao mjesto edukacije roditelja za kvalitetno roditeljstvo*. <http://www.igor-longo.com/clanci/skola-kao-mjesto-edukacije-roditelja-za-kvalitetno-roditeljstvo/> (preuzeto 10.7.2015.)
6. Lučić, K. (2007). *Odgojiteljska profesija u suvremenoj odgojno-obrazovnoj ustanovi*. Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje
7. Ljubetić, M (2007). *Biti kompetentan roditelj*. Zagreb: Mali profesor
8. Maleš, D. (1995). Pedagoško obrazovanje roditelja, U: V.Rosić(ur.) *Pedagoško obrazovanje roditelja* (pp. 19-35), Rijeka: Pedagoški fakultet
9. Maleš, D. i Kušević, B. (2011). Nova paradigma obiteljskog odgoja. U: Maleš, D., ur., *Nove paradigme ranog odgoja*. Zagreb: Filozofski fakultet - Zavod za pedagogiju
10. Mirko Mataušić, J. (2005). *Obitelj u globalnom selu*. Zagreb: Katolički bogoslovni fakultet
11. Mlinarević, V. i Tomas, S. (2010). *Partnerstvo roditelja i odgojitelja – čimbenik razvoja socijalne kompetencije djeteta*. Osijek: Učiteljski fakultet
12. Pećnik, N., Radočaj, T., Tokić, A. (2009). *Uvjerenja javnosti o ispravnim roditeljskim postupcima prema djeci najmlađe dobi*. Zagreb: Pravni fakultet, ured UNICEF-a u Hrvatskoj
13. Pećnik, N. i Sarc, B. (2010). *Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta i podrška roditeljima najmlađe djece*. Ured UNICEF-a za Hrvatsku
14. Petrović-Sočo, B. (2007). *Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje – holistički pristup*. Zagreb: Mali profesor
15. Tucak Junaković, I. i Ahmeti, I. (2011). *Motivacija za roditeljstvo i briga za mlade naraštaje u mlađih i sredovječnih roditelja*. Zadar: Sveučilište u Zadru

16. Valjan – Vukić, V., Čeko Jurišić, S., Miočić, M. (2011). *Razvijanje kulture predškolske ustanove zajedničkim djelovanjem roditelja i odgojitelja*. Zadar: Sveučilište u Zadru
17. Zeman, S. (2013). *Pedagoško obrazovanje roditelja kao odgovor na izazove suvremenog društva*. Zagreb: Filozofski fakultet - Odsjek za pedagogiju

Mrežna odredišta:

1. <http://www.triplep.net/glo-en/home/> (preuzeto 10.8.2015.)
2. <https://www.gov.uk/guidance/sure-start-childrens-centres-local-authorities-duties> (preuzeto 10.8.2015.)
3. <http://eclkc.ohs.acf.hhs.gov/hslc/hs/about> (preuzeto 10.8.2015.)
4. <http://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske> (preuzeto 25.9.2015.)